

MINUN HUONEENI MINUN SÄÄNTÖNI
keraamisia laattoja omaan makuun

kandidaatin opinnäytetyö

Roosa Melentjeff
Aalto-yliopiston
Taiteen ja suunnittelun korkeakoulu
muotoilun laitos
keramiikka- ja lasitaiteen koulutusohjelma
kevät 2014

Sisällysluettelo

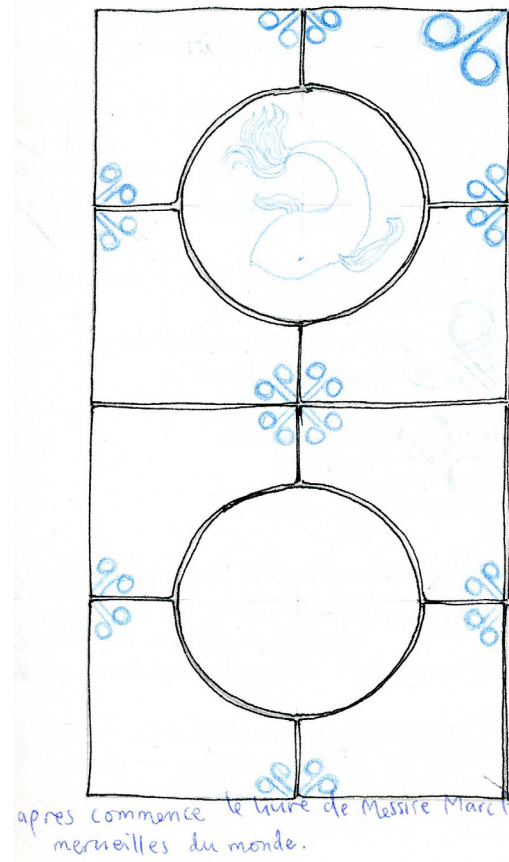
Alkusanat	3
1. Tiivistelmä	4
2. Johdanto	5
3. Koristemaalattu kaakeli	6
3.1. Lyhyt historia	7-8
3.2. Kaakelin käyttö	9-10
4. Oma laatta	11
5.1. Laatan valmistusprosessi	12-16
5.2. Tekniikat ja valinnat	17
5.3. Kuvan ja tekstin käyttö laattojen valmistuksessa	18
5. Yhteenveto	19-20
6. Pohdintaa	20-22
Lähteet	23

Alkusanat

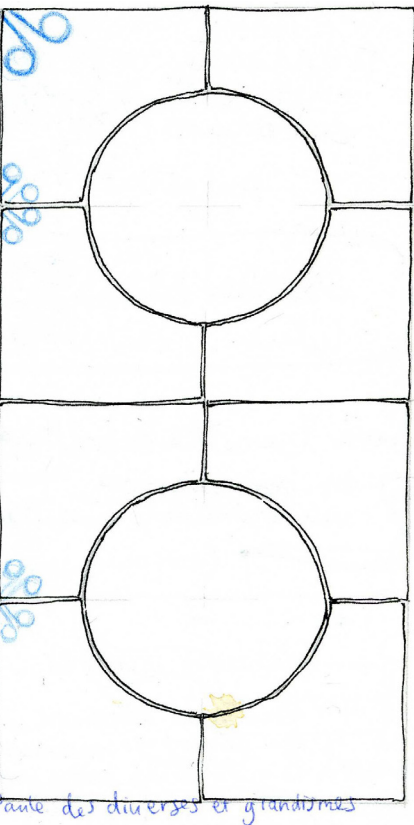
Kandidaatin opinnäytetyöni tekstiosio koki joitakin takapakkeja ja keskenmenoja. Tekstin laadullisuuden tai laaduttomuuden vuoksi runsaastikin tekstiä piti poistaa, tai sitten koko koneeni joutui kahvikylpyyn ja oli vaarassa hävittää kaiken siihen asti tuotetun työn. Joten tässä vaiheessa kun Sinä, lukija, olet lukemassa opinnäytteeni tiivistelmää, olen kertakaikkisen onnellinen ja autuas että työ on vihdoinkin päässyt käsistäni eteenpäin.

Viisi vuotta keramiikan materiaaliin tutustumista ovat tehneet minusta erilaisen ihmisen mitä olin aikaisemmin. Materiaalien osalta olen tullut tietoisemmaksi, jonka takia toisaalta tunnen itseni avuttoman tietämättömäksi: materiaalivalinnoista ja tuotteen alkuperästä pitäis tietää enemmän ja pystyä tekemään oikea valinta. Jos toimin muotoilijana, mikä oikeuttaa minut tuottamaan lisää tavaraa maailmaan? Yritän etsiä erilaisia ilmaisukeinoja joiden toivon olevan myös hyödyllisiäkin: etsin välimuotoja esineen funktion ja kauneuden välillä.

Tahtoisin vielä muutamalla virkkeellä suorittaa kiitokset ennen kuin päästän lukijan varsinaisen työn pariin. Suuri kiitos kuuluu äidilleni joka on elämäni sankari, ja jolta olen saanut valtavasti apua ja ymmärrystä tässäkin prosessissa. Haluaisin myös kiittää kaikkia lähimpiä ystäviäni jotka ovat sietäneet erakoitumistani kaiken ajan rajallisuuden takia. Viimeisenä tahdon kiittää kumppaniani joka, niin hyvässä kuin pahassa, on inspiroinut minua produktio- sekä kirjoitusvaiheessa.

Luonnoskirjasta, 2012

Tiivistelmä

Kandidaatin opinnäytteeni yhdistää itselleni uusia ja jo opittuja tekniikoita. Sovellan aikaisemmin oppimiani maalaustekniikoita yhdessä minulle uuden valamestekniikan avulla tuotettuun esineeseen, kaakeliin. Tämä sallii minun jatkaa omalla linjallani ja omalla tyylilläni, kehittäen samalla myös teknistä osaamistani. Siniset kobolttioksidimaalaukset saveen pintaan tuottavat raikkaan sinivalkoisen kuvamaailman vaalean kivitavaran ja säröilevän läpinäkyvän lasitteen kanssa.

Työni inspiraation taustalla ovat käsin ja teollisesti valmistetut kaakelit 1700- ja 1800-luvuilta. Tämän aikakauden kaakelit olivat koristeellisia ja niitä pidettiin suuressa arvossa. Ne olivat kodin arvokas sisustuselementti sijoittuen näyttävimmillään kodin sisustuksessa usein takan ja sen ympäristön koristamiseen. Kaakelien merkitys kodin ja sen asukkaiden statuksen ja tyyliäjäsen taustalla oli suuri. Kaakelin visuaaliset ja taiteelliset mahdollisuudet eivät näy tänä päivänä niin voimakkaasti eivätkä läheskään niin useassa kodissa. Työni tarkoitus on välittää kaakelin kauneuden mahdollisuuksien olemassaolosta.

Johdanto

Rakastan työskentelyä studiossa kiinnostavan projektin parissa, joten itselleni oli selvää jo hyvin alussa, että halusin opinnäytteeni produktio-osa sisältävän studiotyöskentelyä, muuttien tekemistä ja valamista. Halusin tutustua minulle uudenlaiseen valmistustekniikkaan, ja halusin tehdä jotain minulle uudenlaista esineistöä. 'Esine' on aiemmissa töissäni toiminut pintana väreille ja kuville, samaan tapaan kuin kangas maalaukselle. Ajatus keraamisesta esineestä pohjana maalaukselle oli myös pohjana tällekin työlle.

Studiotyöskentelyssä minua on erityisesti miellyttänyt maalaaminen keramiikalle. Eniten nautin kuva-aiheiden suunnittelusta ja sommittelusta kolmiulotteiselle pinnalle ja kun lopulta pääsen maalaamaan kuvan saven pintaan. Pelkästään jo maalausprosessi on esteettinen kokemus minulle: konkreettinen tekeminen ja työn jäljen näkeminen tuo itselleni mielihyvän tunteen ja tästä seuraava lopputulos voi olla esteettisesti miellyttävä kokemus nähdä ja tuntea. Pohdin esineen kauneuden ja funktion rajoja työskentelyssäni ja liittyvätkö nämä rajat taiteelliseen työskentelyyn. Voiko puhtaasti intuitiivisista ja esteettisyyteen pyrkivistä valinnoista syntyä epäesteettinen lopputulos? Jos tekoprosessi on ollut minulle esteettinen kokemus, se ei ole vielä tuottanut esteettistä kokemusta muille kuin itselleni. Vaikka lopputulos ei miellyttäisi kaikkia, niin onko Työ itse tässä tapauksessa silti esteettinen? Pohdin näitä kysymyksiä työni osalta enemmän yhteenvedon yhteydessä.

Idea kaakelistä syntyi epäsuorasti kaakeliuunista. Halusin keskittyä enemmän pintaan kuin kaakeliuunin kaakelin rakenteeseen ja työstön kohteeksi muodostui seinäkaakeli. Perinteisen funktionsa lisäksi kaakelini saisi myös taiteellista ja visuaalista arvoa kuten edeltäjänsä kolme vuosisataa aikaisemmin. Seinäkaakeli olisi minulle uusi esine ja monikäyttöinen pintamateriaali jonka voisin elävöittää sen kangistuneista malleista. Pohjautuen omaan kokemukseeni ja tietooni kaakeleista, pohdin niiden eri käyttömahdollisuuksia. Minulle oli jo projektin alussa selvää se, mitä halusin omien kaakeleideni edustavan: ei ainakaan sitä modernia ja eri harmaan sävyillä leikkivää, jokaiseen keittiöön huomaamattomana elementtinä sopivaa pintamateriaalia. Tahdoin laattojeni olevan kaunista, koristeellista, lapsellista, kitchiä, naisellista. Jotain huikaisevaa joka saisi katsojan seisahtumaan hetkeksi ja tutkimaan työtä pidempään. Työni viestittäisi tällä tavoin taiteen ja luovan työn olemassaolosta ja sen paikasta: sitä voi olla missä vain ja arkiset ympäristöt voivat olla ympäristö taiteelle. Ajatuksena oli, että kaakelit, joita kylpyhuoneeseen tai keittiöön asennetaan, voivat olla persoonallisia ja upeita taideteoksia, jotka kestävät myös aikaa.

Tutustuin koristemaalatus kaakelin historiaan ja haluan ensimmäisessä kappaleessa avata lukijalle hiukan sitä, mistä kaakeli tuli ja miten sitä on historiassa käytetty. Historiallisen taustan myötä voi ymmärtää sitä mistä ja mihin käyttötarkoitusta varten koristemaalattu kaakeli syntyi ja mihin sen käyttötarkoitusten laajassa maailmassa oma työni sijoittuu. Itse halusin nähdä työni edustavan jotain poikkeuksellisempaa kaakelien käyttöä, jotain missä yhdistyisivät muotoilu ja taide.

Koristemaalattu kaakeli

Seuraavassa kappaleessa esittelen koristemaalatun kaakelin historiaa, ja missä käyttötarkoituksessa kaakeli on toiminut. Kappaleessa selviää miten ja missä laatat syntyivät, ja miten niiden valmistustekniikat ja käyttö levisivät ja muuttuivat vuosisatojen aikana. Taustoituksen avulla voi vertailla esineen kehitystä ja sen sijaa rakennuselementtinä ja kauniina esineenä. Tällä lyhyellä historia-osuudella haen taustaa ja kontekstia omalle työlleni.

Historiaa seuraa kappale, jossa käyn läpi erilaisia kaakelin käyttötapoja. Kappaleen on tarkoitus avata katsojalle ja lukijalle kaakelin käyttöä ja mikä sen sija on ollut maailmassa, eli onko sitä pidetty arvossa ja minkä merkityksen se on antanut käyttökohteelleen. Tämä tausta auttaa myös sijoittamaan työni käyttötarkoitukseltaan kontekstiin.

Kaakeloitu keittiötila Amalienburgissa, Nymphenburgin Puutarhasa Baviariassa. Nymphenburgin omistaja ja valtion korkea virkamies Bavarian Maximilian Emmanuel rakennutti muiden upeiden huviloiden lisäksi tämän metsästysmajan, Amalienburgin paviljongin noin vuosina 1734-39. Kuvassa näkyy paviljongin yhdistetty keittiö- ja ruokailutila. Kaakelit ovat Hollantilaisista Delftin alueen kaakelitehtaista. (Riley, 1987, s. 67-68.)

Lyhyt historia

Kaakeli rakennuselementtinä oletetaan syntyneen Lähi-idässä 4000 eaa., kun tiilen tekijät halusivat vahvistaa kuivattujen tiilien rakennetta ja ryhtyivät polttamaan savitiiliä avotulella (Hamilton, 1978: 10). Savi muuttuu poltossa keramiikaksi, jolloin se ei enää palaudu entiseen muotoonsa: muotoiltavaksi saveksi. Pian tiilen keramiikaksi polttamisen jälkeen ymmärrettiin lisätä laatan pintaan lasitetta; tapa jonka tiilentekijät omaksuivat keraamikoilta. Tällä tavoin kaakeli sai ensimmäisen muotonsa, joka aikaa myöten kehittyi aluksi vielä rakenteellisesta elementistä enemmän rakennusta vuoraavaksi pintamateriaaliksi. Rooman imperiumin laajeneminen mahdollisti tiilen ja kaakelilaatan leviämisen Eurooppaan.

Koristemaalattu kaakeli kehittyi kuitenkin vasta 700- ja 800-luvuilla Mesopotamian maassa (nykyinen Irak) Islamin uskonnon leviämisen yhteydessä (Riley, 1987: 20). Kiinnostus keramiikan esteettisestä kehittämisestä Mesopotamiassa oli jo alkanut kun Kiina yritti 700-luvun puolivälissä vallata Persian itäisiä alueita. Mesopotamian Appasiitit (oma suomennos englanninkielen sanasta '*Abbasids*') torjuivat Kiinan hyökkäyksen. Tästä syystä valtava määrä kiinalaisia jäi hävittyään Mesopotamian alueelle. Kiinalaiset olivat tuoneet mukanaan T'ang-posliinia, joka herätti suurta ihastusta, ja Mesopotamiaan jääneet kiinalaiset jakoivat keramiikan ja posliinin valmistuksen ja koristelun tekniikoitaan. T'ang-posliinia alkoi liikkua Persian suuntaan Kiinan ja Mesopotamian välille kehittyneellä kauppayhteydellä. Tuonti ei täyttänyt kysynnän tarpeita, joten paikalliset kalifit, prinssit ja patroonat pystyttivät valtavia määriä keramiikka-

pajoja ja käsityöläiset laitettiin kopioimaan Kiinan kaunista posliinia. Ilman Kiinan maaperälle ominaista kaoliinia eivät Mesopotamian käsityöläiset saaneet aikaiseksi posliinia, mutta he kehittivät sitä mukailevan koristelutekniikan, joka myöhemmin tunnettaisiin majolicana (Riley, 1987: 20-31.)

Mesopotamiassa kehitetty koristelutekniikka syntyi mukailemaan posliinin ulkonäköä. Oman maaperän savi oli valkeaa kaoliinia tummempaa, joten keraamikot kehittivät maitomaisen valkean lasitteen joka yhdessä kobolttioksidilla maalattujen koristeiden kanssa muistutti Kiinan sinivalkoista posliinia. Koristemaalattu keramiikka kulki Lähi-idästä Eurooppaan Pyreneiden Niemimaan (nykyisen Portugalin, Espanjan ja Gibraltarin muodostaman niemimaan) kautta noin 1000-luvulla. Espanjasta tämän lasitteiden ja kirkkaita värejä tuottavien oksidien matka kulki Italiaan Mallorcan saaren kautta. Saaren mukaan syntyi myöhemmin nimitys majolica kuvaaamaan tällä tekniikalla koristeltua keramiikkaa: raakapoltettu esine lasitettiin usein tinaa sisältävällä valkealla lasiteseoksella ja tälle kalkkimaiseksi kuivuneelle pinnalle maalattiin erivärisillä oksideilla. Maalaus sai vielä yhden lasitekerroksen kirkasta lasitetta, jonka jälkeen esine poltettiin toisen kerran korkeammassa lämpötilassa. Värit liukenivat lasitteisiin ja paljastivat heleät väriinsä polton jälkeen valmiissa esineessä (Scott-Taggart, 1972: 5-6.)

Ennen uusien lasitteiden ja värien tuloa Euroopassa oli koristeltu laatat käyttämällä usein vain kahta eriväristä savimassaa: tummempaa rautapitoista savea ja vaaleaa savea. Nämä lasitettiin usein kromilla ja

raudalla värjättyillä lasitteilla, jotka tuottivat vihreän ja ruskean sävyjä. Värikkäiden ja koristeellisesti maalattujen kaakeleiden tuloa voisi verrata keskiajalta renessanssin aikaan siirtyvälle Euroopalle samanlaiseksi miltä väritelevisio näytti mustavalkotelevisioon verrattuna. Kirkkaat värit olivat 1200-luvulla harvinaisia niin tekstiileissä kuin keramiikassakin, joten tällä tavoin koristellut kaakelit olivat jotain poikkeuksellisen arvokasta.

Italiasta ja Espanjasta kaakelin valmistuksen tekniikat ja materiaalit levisivät kauppareittejä pitkin ja kysynnän mukana koko Euroopan halki, aina Hollannin rannikkokaupunkeihin asti. Englantiin koriste-maalauksen tekniikan veivät Hollantilaiset keraamikot Jacob Jansen ja Jasper Andries vuonna 1567, jolloin he pystyttivät oman keramiikkapajan ja uunin valmistukseen tienpäällyslaattoja ja apteekkarien säilytysastioita Hollantilaiseen tapaan (Hughes, 1961: 17.) Tästä seurasi myöhemmin suurta keramiikan tuotantoa Englannissa, jonne pystytettiin tehtaita juuri laattojen valmistukseen (Herbert & Huggings, 1995: 43-67). Kaakeleiden teollinen tuotanto kasvoi samaan aikaan muun teollistumisen kanssa, kun suurempien kaupunkien ja väestön kasvun myötä tuotteita tarvitsi enemmän kuin pystyttiin käsin tuottamaan. Teollisessa tuotannossa pyrittiin yhä valmistamaan kauniita ja näyttäviä laattoja. Uusia, nopeampia ja tuotantotehokkaita tekniikoita kehitettiin laattojen valmistukseen, joista yksi esimerkki on kuivaprässi (Hamilton, 1961: 106-114).

Laatoitettu jalkakäytävä, alunperin laatoitettu William Canyngesin taloon Bristoliin noin vuonna 1460 (Riley, 1987, s. 41.)

Hollannissa oli 1600-luvun alkuun asti pitäydytty monivärisen keramiikan maalaamisessa, joka tyyllisesti edusti enemmän Italiaista majolicaa. Kiinalaisen posliinin maneerit eivät unohtuneet pitkäksi aikaa, sillä Hollantilaiset merikauppiat toivat 1620-40-luvulla Kiinalaista sinivalkoista posliinia Eurooppaan. Tämä toi takaisin sinivalkoisen tyylin keramiikan maalauksessa. Tästä eteenpäin Hollannissa monivärinen koristemaalaus jäi vähemmälle. Seurauksena syntyi pääasiallisesti sinivalkoista keramiikan koristelua, josta nyttemmin on tullut perinteisesti Hollantilaisena *Delft*-keramiikkana tunnettu keramiikan koristelutyylä (Herbert & Huggings, 1995: 36.)

Kaakelin käyttö

Se mikä tekee koristemaalatuista kaakeleista oleellisen juuri Islamilaisen uskonnon leviämisen yhteydessä, on kalligrafian ja muun dekoratiivisuuden korostuminen ja lisääntyminen. Esittävien kuvien kieltäminen johti lopulta näiden abstraktien koristelutyölien käyttöön myös arkkitehtuurissa. Korkealla kohoavat moskeijoiden kupolit, jotka vuorattiin koristeellisilla kaakeleilla, näyttävyydellään vahvistivat Islaminuskonnon asemaa. Koristemaalattu kaakeli syntyi siis tukemaan valtaa ja korkeaa asemaa (Riley, 1987: 25-31.) Se toimi samanlaisena statussymbolina myös myöhemmin Euroopassa, aina teollistumiseen asti, joka kaakeleiden osalta alkoi nopeasti kasvaa 1800-luvun puolivälissä. Tämä mahdollisti kaakeleiden kauniiden ja käytännöllisten ominaisuuksien saatavuuden jokaiseen kotiin (Herbert & Huggings, 1995, 115-142.) Keraaminen laatta on palvellut pitkäkestoisena ja kestäväenä materiaalina rakennusten sisä- ja ulkopinnoilla, ja toiminut samalla kauniina taiteellisenä elementtinä.

Espanjaan ja Italiaan tullessa kaakeleita käytettiin paljon rakennusten ulkoseinissä ja tienpäällysteinä, usein uskonnollisten rakennusten yhteydessä. Kaakeli oli tähän aikaan, 1200- ja 1300-luvulla, vain arvovaltaisimpien ihmisten ja alueiden asemaa korostava tekijä. Materiaali oli kallista ja yhteiskunnan hierarkia koostui lähinnä kahdesta ääripäästä, rikkaasta ja köyhästä väestöstä (Riley, 1987, Herbert & Huggings, 1995.) Ilmeistä on, että ne jotka koristeellisia kaakeleita pystyivät hankkimaan, halusivat kaakeleiden olevan tarpeeksi näyttäviä jotta ero näiden

Keraamisia laattoja käytettiin myös identifioimaan rakennusten tarkoitusta: laatat kuvasivat esimerkiksi ammatinharjoittajaa työssään tai laattoihin oli reliefein ja maalauksin tehty kirjoitusta. Näin kadulla ohikulkevat ihmiset tunnistivat ammatin ja mitä palveluita hänellä oli tarjota (Hamilton, 1978: 93.)

Julkisen rakennuksen julkisivu, fajanssista. Tämän tyyppiset julkisivut olivat tuettu metallikehikoilla ja lasitettu monilla eri väreillä, ruskeat ja vihreät olivat yleisimmät värit. Rakennus on sittemmin tuhottu.

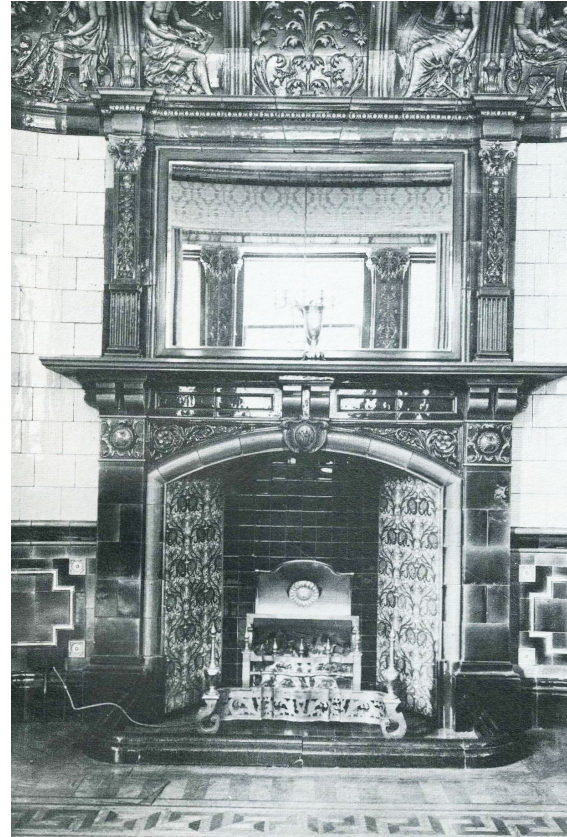
Kuva Portsmouthista, Englannista.
(Hamilton, 1978, s. 63.)

Minusta on erityisen kiinnostavaa, että siinä vaiheessa kun kaakeli alkoi yleistyä kaupunkilaisten asuinrakennuksissa pintamateriaalina 1600-luvun lopulta eteenpäin, se oli edelleenkin huolellisesti ja kauniilla kuva-aiheilla maalattu koristeellinen esine. Kaakeli oli hygieniasyistä kasvavissa kaupungeissa tärkeä rakennuselementti: se oli helppo pitää puhtaana ja se oli kosteutta hylkivä pintamateriaali. Kosteutta hylkivän pintansa ansiosta siitä tuli yleinen materiaali kosteiden tilojen, kuten kellarien, keittiöiden ja meijerien, sisustuksessa. Näistä se siirtyi myös huoneiston muihinkin huoneisiin (Herbert & Huggings, 1995: 36.) Olohuoneissa laatoitukset levisivät takan ympäriltä huoneen seinustoille, koristemaalauksen kanssa. Kuva ja kehykset maalattiin isolle laatta-alueelle, ja tämä toimi ikään kuin huoneen sisustukseen integroituna, pysyvänä taideteoksena.

Yksi mielenkiintoisimmista yksittäisistä kaakelin käytön muodoista on tulisijojen kehittyminen 1700-luvun vaihteessa. Kaakeli, kosteuttava hylkivänä mutta myös paloturvallisena materiaalina, oli palvellut tulisijojen ympäristössä funktionaalisena mutta myös kauniina koristeena jo aikaisemminkin. Takkojen mallin muuttuessa modernimmaksi muuttui myös kaakelien käyttö niiden yhteydessä. Takkojen hormien reuna madaltui enää noin metrin korkeudelle, kun se aikaisemmin saattoi olla aikuisen ihmisen korkeudella. Tämä mahdollisti suuremman alan kaakelien vuoraamiselle, kun koko hormi osa saatiin nyt laatoittaa. Laatoilla oli hormia päällystäänsä myös tärkeä funktio; ne varasivat ja luovuttivat hitaasti lämpöä. Hormin kaakeloitua pintaa saatiin käyttää pohjana suurelle maalaukselle tai yksittäiset laattojen kuva-aiheet muodostivat laajemman kokonaisuuden (Herbert & Huggings, 1995: 36.)

Tämän kaltainen kaakelien käyttö muistuttaa sitä, mitä omassa työssäni hain. Kaakelit voivat toimia arkisessa ympäristössä maalauksen pohjana, jolloin ympäristön henki muuttuu ja kaakeli saa materiaalina ja esineenä enemmän taiteellista arvoa, ei pelkästään funktionaalista arvoa.

Uniikki tulisija, valmistettu Doultonissa. Pystytettiin Westminster Bankin Lontoon rakennukseen vuonna 1899, mutta purettiin vuonna 1964. (Hamilton, 1978, s. 58.)

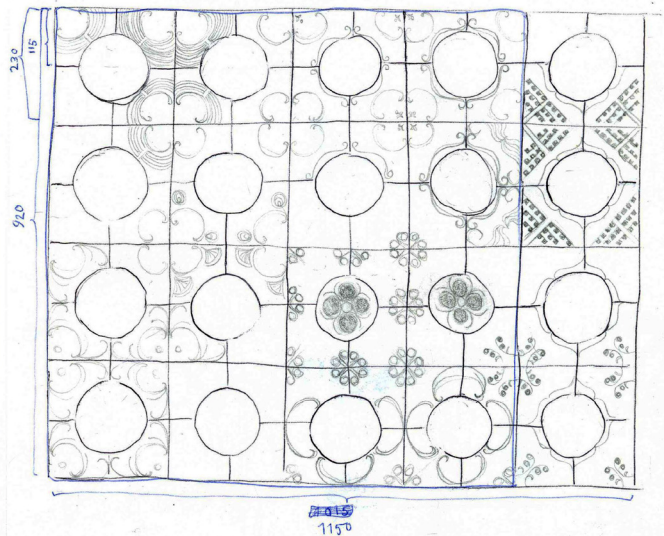
Oma laatta

Tässä kappaleessa esittelen työprosessin vaiheita ideoista, teknisestä ja taiteellisesta näkökulmasta. Pohdin mitkä asiat ovat vaikuttaneet prosessissa tehtäviin valintoihin ja mitkä asiat huomaan vasta jälkikäteen nitoutuvan taustaansa ja isompaan konseptiin. Intuition osuus taiteellisessa prosessissa on minusta erityisen mielenkiintoinen. Koska se on vaikuttanut työni tietyissä vaiheissa paljon, jätän tekstissä tilaa myös tämän pohtimiseen.

Taipuvaisena nostalgisointiin ja romantisointiin mielessäni oli kaakeli joka malliltaan mukailisi koristeellisia kaakeleita vuosikymmenien ja vuosisatojen takaa. Minua erityisesti inspiroivia kuvia kaakeleista löysin teoksesta *Tile Art* (Riley, 1987: 66-68). Omassa kuvallisessa ilmaisussa minua ovat inspiroineet vanhat postikortit, valokuvat, katutaide ja katuvalokuvaus, nainen ja naiseus, mainonta ja mainosgrafiikka sekä näiden kompositiot. Mietin miten yhdistäisin kaakelissa ja sitä koristavissa maalauksissa nostalgiaa ja itseäni.

Halusin työni omaavan piirteitä historiasta ja taustastaan, mutta en halunnut sen olevan pelkästään kopio tästä. Tuloksena syntyi laattamalli joka mukaillee nostalgista henkeä ja on jo muotoilultaan koristeellinen esine. Laatan saumojen rajat halusin rikkoa suurella kuvakompositiolla, jonka tulisin maalaamaan sinisillä pigmenteillä ja kobolttioksidilla.

Miten laatan muoto syntyi ja mistä tuli idea juuri työssäni esiintyvän kuvan tekemiseen, on vieläkin vaikea selittää. Intuitiolla on ollut vahva osa tässä osassa prosessia, ja olen edennyt vaihe kerrallaan ilman valmista suunnitelmaa. Laattojen mitat ja mittasuhteet toisiinsa eivät määräytyneet funktion tai tarpeellisuuden takia vaan visuaalisista ja taiteellisista lähtökohdista. Laattojen suunnittelussa hain tapetoinnin kaltaista tunnelmaa ja pohdin ajatusta kylpyhuoneen tapetoinnista. Tapetoinnissa ideana on toistuva kuvio, mutta tulin lopulta siihen tulokseen että en halunnut enää lisää toistuvuutta laatan muodon tuoman kuvion lisäksi. Päädyin kuvan osalta vapaaseen maalaukseen, joka rikkoisi laattojen saumojen rajat, ja yhdistäisi koko pinta-alan yhdeksi maalaukseksi. Tämä mielestäni tuki paremmin työni ideaa olla nimenomaan nykypäiväinen toteutus taiteellisesta ja koristeellisesta kaakelin käytöstä.

Hahmotelma luonnoskirjasta, 2012.

Laatan valmistusprosessi

Ilman aiempaa kokemusta laattojen valmistuksesta otin ensin selvää perusasioista jotka vaikuttavat laatan valmistukseen. Tutustuin ensin käytössä oleviin valmistetekniikoihin jonka jälkeen tein päätöksen studio-työskentelyyn soveltuvista menetelmistä. Suunnitelma kaakelin muodosta oli jo valmis, piti vain löytää sopiva valmistustapa niiden tuottamiseen.

Teoksessa Brickmaking (Cox, 1979) esiteltiin tiilien käsinvalmistusta, ennen alan teollistumista ja koneellistumista. Teos keskittyy pelkästään tiiliin rakennuselementtinä eikä koristetiiliin tai laattoihin. Tiilenvalmistuksen tavat poikkeavat laattojen valmistuksesta, sillä sen rakenteellinen tarkoitus on aivan eri. Toisin kuten tiilen valmistuksessa, puumuottiin saven lyönti tuntui liian väkivaltaiselta tavalta omien laattojeni tuottamiseen. Arkkitehtuurista keramiikkaa esittelevä teos (Hamilton, 1978) opasti keraamisten laattojen tekemisessä pientuotannollisesta näkökulmasta. Konsultoin myös pajamestari Tomi Pelkosta ja keraamikko Leena Juvosta siitä, mikä tekniikka voisi sopia suunnittelemini laattojen valmistukseen. Molemmat suosittelivat prässimuottia johon ohjeistusta antoi myös Hamiltonin (1978) kirja. Tekniikka sopi studio-olosuhteisiin loistavasti koska materiaalia muotin valmistukseen ei tarvittu paljon, suhteessa siihen miten monta käyttökertaa muotilla on. Myös savi, jota prässäämiseen käytetään, on mahdollista kierrättää tehokkaasti ja minimoida materiaalikustannuksia. Mikäli prässäminen onnistuisi, sillä olisi mahdollista valmistaa nopeasti riittävä määrä laattoja.

Saven prässäminen ja sen kipsiseen avomuottiin painaminen eivät kuitenkaan antaneet hakemaani lopputulosta: laatat olivat raskaita ja pintaan jäi epätasaisuutta ja ryppyjä. Suurin ongelma syntyi pyöreän laatan ja kulmalaatan yhteensopivuudesta. Jos kutistuminen tai vääntymisen olisivat yli millimetrin väärrään suuntaan, eivät laatat sopisi toisiinsa. Valamalla olisi mahdollista päästä tasalaatuisen lopputulokseen ja se olisi myös varmempi tapa välttää vääntymisiä kuivumisvaiheessa. Päätin valmistaa laatat minulle uudella tekniikalla: umpivalumuotilla.

Ensimmäisen mallineen valmistaminen alkoi dreijaamalla ympyrän muotoinen kipsilautaa. Muotoilin mallineen siklillä ja metalliliuskalla, koska sapluunan valmistaminen tätä varten ei ollut tarpeen: muoto oli tarpeeksi yksinkertainen. Millimetrin viisto mallineen kylkeen oli mahdollista tehdä "vapaalla kädellä" dreijatessa. Viiston tarkoitus on helpottaa valetun objektin irrottamista muotistaan.

Kulmalaatan mallineet valmistin valamalla kipsiä pyöreän laatan kylkeen. Asetin ympyrän muotoisen kappaleen pöydälle jonka jälkeen asettelin neljä kulmalautaa niin, että pyöreän kappaleen kehän kaaresta 1/4 toimisi viidentenä laitana, kulmalaatan kaariosan muodostajana. Kiilasin ympyräkappaleen savella muita laitoja vasten, jottei se lähtisi kipsiä kaataessa liukumaan pois paikoiltaan. Kulmalaidat kiinnitin pihdeillä toisiinsa ja tilkitsin mahdolliset aukot joista valettava kipsi voisi valua ulos. Laitojen ja ympyräkappaleen sisäpuolelle jäävän alueen rasvasin saippua-öljyseoksella välttääkseni kipsin tarttumisen, ja seuraavaksi oli mahdollista kaataa kipsi. Kulmalaatan mallineen jälkityöstö vaati hiomista, ja kaaren sekä neljään suoraan kylkeen piti muotoilla myös millimetrin viistot.

Valmistin näitä kulmalaatan mallineita kaksi kappaletta. Viimeistelynä mallineille koversin matalat urat niiden selkäpuolelle laastia varten. Urat eivät saaneet olla liian syviä jotta umpivalumuottiin valaessa valusavi pääsisi tasaisesti valumaan jokaiseen nurkkaan, ja välttäisin ilmakuplien muodostumisen.

Tein kulmamallineita kaksi kappaletta jotta pystyin valmistamaan yhden muotin joka valaa kaksi kulmalaattaa samanaikaisesti. Ajattelin tämän nopeuttavan valuprosessia, ja koska kulmalaattoja tulee yhden ympyrälaatan ympärille neljä kappaletta, tein kaksi kappaletta näitä tuplasti valavia muotteja. Yksi laatta-alue siis muodostuu kokonaisuudessaan viidestä yksittäisestä laatasta.

Ympyrälaatan muotin valmistaminen onnistui helpoimmin kipsidreijan avulla ja kulmalaattojen muotit valoin pöydän päällä. Valoin ensin kaksipuolisen muotin kansikappaleen mallineen etupuolelle, eli mallineen ollessa oikein päin pöydän pintaa vasten muotti valettiin tämän päälle. Valamisen jälkeen tein muotin reunaan pienet "lukot" kolmeen kohtaan, eli veistin pienet lovet. Nämä toistuvat valaessa muotin toista puoliskoa ja lukitsevat muotin puoliskot toisiinsa. Muotin toinen puoli valettiin mallineen selkäpuolelle, jonne tuli myös valuaukon paikka. Liitin pehmeällä savella halkaisijaltaan noin 15 millimetrin paksuisen muoviputken pätkän mallineen selkäpuolelle urien väliin. Tässä vaiheessa muotin kansipuoli on ylösalaisin ja malline edelleen sen sisässä, putken pätkä siihen kiinnitettynä valureikä varten. Asetin laidat paikalleen muotin reunojen mukaan, rasvasin sisään jäävän alueen ja seuraavaksi kaadoin sisään tuoreen kipsin. Irrotettuani mallineet ja putkenpätkät muoteista

kuivatun muotteja pari päivää kuivauskaapissa.

Umpivalumuotissa etu avovalumuottiin on, että muottiin kaadettua savea ei tarvitse kaataa pois määrätyn ajan kuluttua. Saven annetaan kuivua kipsin sisässä kunnes suurin osa kosteudesta on imeytynyt muottiin ja esine on tarpeeksi kuiva siirrettäväksi muotista. Valaminen on mielestäni tyydyttävää puuhaa, jossa työn varsinaisen tuotoksen näkee vasta monien muotinvalmistamisen vaiheiden jälkeen. Esine voidaan toistaa samantyyppisenä yksi toisensa jälkeen ja onnistumisesta voi olla lähes aina varma. Tulokset omista valuisani olivat siistejä ja tasalaatuisia. Prosessi opetti minulle paljon umpivalumuotin rakentamisesta ja sen käyttäytymisestä valaessa.

Valamista umpivalumuoteilla. Kuminauhat pitävät muotit kasassa, ja valurengas pitää saven valupaineen tasaisena jottei ilmaa pääse sisään. Kuvassa yllimpänä näkyvä muotti ei liity projektiin.

Valaminen yhdellä muotilla kesti 45:stä minuutista tuntiin, riippuen kuinka monta valukertaa muotilla oli jo yhden päivän aikana tehty. Kun olin ilmapuhaltimella saanut laatat muotista ulos, kuivatin ne toisiaan vasten aseteltuina. Tällä varmistin että laatat eivät kuivuessaan väännä, vaan sopivat toisiinsa vielä poltonkin jälkeen. Kokosin valettuja laattoja suurelle, noin 140cm x 140cm kokoiselle levyille, jossa ne saivat kuivua. Kun olin saanut levyn alan täyteen laattoja, niitä oli kertynyt 20 viiden laatan kokonaisuutta, eli yhteensä 100 yksittäistä laattaa.

Lasitteeksi valitsin kaavaltaan yksinkertaisen lasitteen jonka poltin 1240 °C asteen lämpötilaan. Lasite sisälsi 1/4 liitua ja 3/4 kalimaasälpää. Haudutin laattoja huippulämpötilassa tunnin verran jotta lasite sulaisi tasaisesti kaikissa uunin kerroksissa. Lasite on mattapintainen ja säröilevä, jonka ajattelin tuovan vanhanaikaisen tunnelman laattojen ulkonäköön. Poltin laattani kertapolttona korkeaan lämpötilaan lasitteen kanssa. En katsonut raakapolton olevan tarpeellinen, koska laatat poltettaisiin makuullaan pohjalevyä vasten eikä muodon sulamisesta ja vääntymisestä ole tällöin vaaraa. Lisäksi kertapoltto teki laatoista tuotannollisesti tehokkaammat sekä ekonomisemmat.

Kuvassa juuri valamisen jälkeen muoteista irrotettuja laattoja.

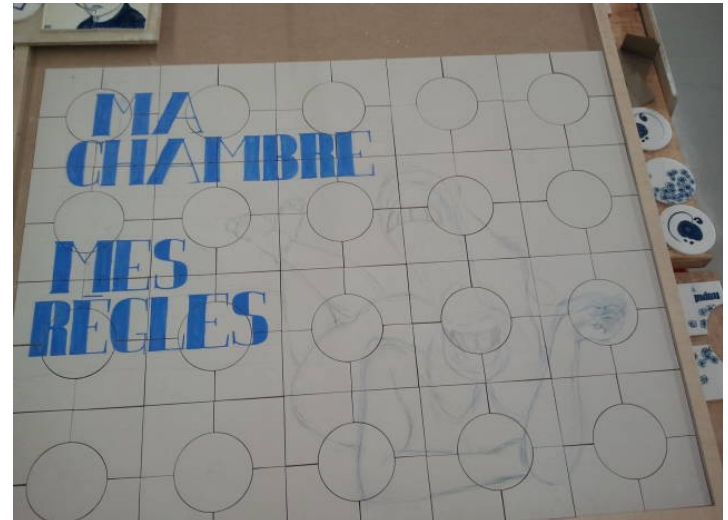
Tässä voi nähdä laatan selkäpuolelle toistuvat urat, jotka ovat helpottamassa laastin kiinnittämistä. Pyöreä epätasainen kohta on valureiän kohdalle muodostuva "napa", joka irrotettaessa voi jättää ruman jäljen. Tämä ei kuitenkaan näy laatan ulkopuolella.

Iso laatta-alue on valmis.
 Tummemmat laatat ovat vielä kosteita,
 vaaleat ovat jo kuivuneita laattoja.
 Yhteensä laattoja on tämän kokoisessa
 työssä 100 kappaletta.
 Yksi laatan sivu on polton jälkeen
 mitaltaan 11,5 cm.
 Pyöreä laatta on halkaisijaltaan 12,
 cm. Yhden viiden laatan laattakoko-
 naisuuden sivun pituus on 23 cm,
 riippuen miten paksut saumat tekee
 laastausvaiheessa.

Kuvan hahmottelua ja maalausta laatoille.
 Alla: Hahmottelin tekstin ja kuvan lyijykynällä. Varjos-
 tusten maalaamista varten ohensin sinisten pigmenttien
 ja kobolttioksidin seosta vedellä jotta sain ohuemman ja
 vesisärimäisemmän sinisen värin.
 Yllä: Harjoittelin ohuen maalaamisen tekniikkaa ennen
 tätä varsinaista työtä. Kuvan laatat on lasitettu kirkaalla
 lasitteella.

Teksti- ja maalauskokeiluja.

Oikealla: Pigmenttiseoksella maalattuja tekstejä raa'alle kaakelille.

Alla: Tulos polton jälkeen. Laatat on lasitettu liitulasitteella, jonka ulkonäkö on sameampi ja säröilevä, toisin kuin kirkkaalla lasitteella.

Tekniikat ja valinnat

Aiemmassa kappaleessa perustelin umpivalumuotin valitsemisen prässäämisen sijaan laatan muodon takia. Tämä mahdollisti myös uuden tekniikan, umpivalumuotin valmistustekniikan opettelun. Olen aikaisempien työskentelyjen perusteella mieltynyt valamalla saavutettuun sileään tulokseen, joka on pintana miellyttävä maalaamiseen. Laattojen valmistuksen tekniikka ei ollut varma aloittaessani projektia, vaan tein päätöksen sen osalta vasta alun kokeilujen jälkeen. Kiinnostus ja miellyttävyys vaikuttivat myös laattojen teknisen valmistuksen valitsemisen kohdalla.

Aikaisemmassa työssäni kokeilin kobolttioksidin maalaamista suoraan saven pintaan, jonka jälkeen poltin esineen matalan lämpötilan poltossa, raakapoltossa. Lasitin esineen vasta tämän jälkeen ja olin saatuun lopputulokseen tyytyväinen. Tässä projektissa jätin raakapolttovaiheen väliin koska omien kokemusteni perusteella se ei ollut tarpeen.

Maalaustekniikka tuntui sopivan tapaani maalata vapaalla kädellä ja päätin käyttää samaa tekniikkaa tässäkin projektissa. Halusin yhdistää jotain jo opittua yhdessä uuden uuden valmistustekniikan kanssa: maalasin kuvani suoraan raakojen laattojen pintaan.

Tekniikan yksi hyvä puoli on, että se jättää varaa virheille. Saven pinta ei ime vedellä notkistettua oksidiseosta aivan niin ahneesti kuin lasite, josta muodostuu saven pinnalle kalkkimainen pölykerros. Saven pinnasta on myös mahdollista rapsuttaa virheiden jäljet pois ilman, että pinta kovasti kärsii siitä. Lasite peittäisi myös mahdolliset pienet naarmujen jäljet joita saven pintaan saattoi rapsuttamalla syntyä.

Luonnoksia maalauksen hahmoista.

Seepran ilmeikkyyttä oli niin kiinnostava, että jäin pyörittämään sitä mielessäni ja löysin sille loistavan käyttömahdollisuuden tässä työssä. (RM2012)

Kuvan ja tekstin käyttö laattojen koristelussa

Minulle ominaisia kuvan tekemisen muotoja ovat kollaasit, akvarellit ja viivapiirroukset. Yhdistelen usein näitä kolmea ja toisinaan muitakin tekniikoita. Kuvissani esiintyy usein naishahmoja, joiden kautta on helpompaa peilata omia tunteita ja ajatuksia. Kuvien voi sanoa olevan omakuvia, sillä ne kuvaavat tunteita joita itse koen. Naisen elämää koskevat aiheet ja joskus feministisetkin lopputulokset voivat viestittää katsojalle tuttuja tunteita omasta elämästä.

Kun aloitin tämän projektin, minulle ei ollut varma mitä kuvaa kaakeleille syntyisi. Varma olin ainoastaan siitä että tekisin maalauksesta sinivalkean koboltilla ja sinisillä pigmenteillä maalaten, tapa josta oli jo muodostunut minulle itseni näköinen. Aihe jäi mietintään siksi aikaa kun laattojen valaminen oli käynnissä. Maalauskokeilut eri pigmenteillä ja lasitteilla antoivat mahdollisuuden kokeilla vapaasti joitain kuva-aiheita, tekstejä ja tekstityylejä. Eräästä Ranskasta ostamastani postikortista mieleeni jäänyt kirjasintyyppi, jota olin mukaillut jo aikaisemminkin keramiikalle, pääsi jälleen työhöni mukaan. Paksujen art deco-henkisten kirjainten rinnalla käytin koristeellista kaunokirjoitusta.

Päätin toteuttaa kuvan vapaasti maalaamalla. Sen sijaan että laatoissa olisi esiintynyt toistuva kuva-aihe kuten aiemmin mainitussa tapetti-ideaassa, annoin luovuudelle vapauden tässä projektin vaiheessa. Koska täysin valmista suunnitelmaa ei maalauksen osalta ollut, lopputulos on luultavasti mielenkiintoisempi.

En tiedä onko se vastakohtien väliin jäävä tila joka minua kiinnostaa, mutta ääripäiden yhdistely tapahtuu usein intuitiolla, usein etukäteen suunnittelematta. Etsin tasapainoa kompositiolla ja materiaalien välillä. Tässä tapauksessa kuva syntyi täyttämään vaalean ja virheettömän sileän kaakelien pinnan. Ruma seepran pää yhdistettynä makaavan naisen ruumiiseen syntyi sattumalta ja asetelmallisesti se sopi täyttämään laatan pinnan ja herättämään sen eloon.

Mielestäni kuvalla ei tarvitse olla tämän työn tarkoituksen osalta syvällistä merkitystä. Mitä tahansa olisin kaakeleille maalannut, olisin toteuttanut sen niin, että tein kaakeleista erinäköisen ja erihenkisen perinteiseen verrattuna. Koriste sai uudenaikaisen muodon ja kaakeli taiteellisemman ja visuaalisemman käyttötarkoituksen.

Hahmotelmia luonnoskirjasta
kuvan asetelmasta, 2013.

Yhteenveto

Anne Sheppard pohtii esteettisyyden ominaisuuksia ja sen tarkoitusta teoksessaan *Aesthetics: An Introduction to the Philosophy of Art* (1987). Hän avaa ensimmäisen kappaleen kysymyksellä “Miksi vaivautua taiteen puolesta?” (*Why bother about art?*), ja esittää sitten listan esteettisistä aktiviteeteista joita ihmiset tekevät vapaa-ajallaan (Sheppard, 1987: 1). Koska ihmiset vapaaehtoisesti valitsevat suorittaa näitä aktiviteetteja, kuten lukemista, matkailua, musiikkia ja kuvataidetta, ilman että he siitä itse mitenkään taloudellisesti tai muuten hyötyvät, on kummeksuttavaa (Sheppard, 1987: 1). Tähän Sheppard yrittää eri aikakausien filosofien avulla löytää vastauksen. Lähes jokainen ihminen, jolla ei ole sen estävää sairautta tai syndroomaa, nauttii esteettisiä kokemuksia päivittäin, joko tuottamalla niitä itse tai nauttimalla muiden tuottamista esteettisistä kokemuksista. Minusta kauniita ja mielenkiintoisia asioita ei voi olla liikaa, ja siksi halusin tehdä jostain arkisesta asiasta esteettisesti miellyttävämmän kokemuksen. Edellinen ajatus pohjautuu siihen että kaakelini laatoitettaisiin esimerkiksi kylpyhuoneeseen, jossa peseytymishetki muuttuisi miellyttävämmäksi koristeellisten ja kauniiden kaakelien ansiosta. Esteettisyyttä voi kokea omalla ilmaisulla tai toisen henkilön ilmaisun lopputuloksen näkemisellä. Se on samalla abstrakteja kokemuksia ja ajatuksia eikä pelkästään visuaalisuutta (Sheppard, 1987.) En tiedä vastausta esteettisyyden äärelle hakeutumiseen, mutta haluan silti tuottaa näitä kokemuksia, muille sekä itselleni.

1700-luvun koristeelliset kaakelit ovat teknisiltä ominaisuuksiltaan hyvin erilaisia omiini verrattuna, vaikka ovat näistä inspiraationsa saaneet. Tämä asia häiritsi minua pitkään, ja pohdin miten pystyn sanallistamaan itselleni selvän asian lukijalle, eli mikä on historiallisen taustoituksen tarkoitus. Muodot ja kuvat saivat ensimmäiset vaikutteensa näistä upeista kaakelimaalauksista. Vaikka vaikutteita tuli myöhemmin lisää, pohjalla oli ajatus uudelaudesta upeasta kaakeliteoksesta.

Kaiken kertakäyttöisyyden ja kausittaisten muodinvaihteluiden kulttuurissa minun kannanottoni oli tehdä katsojan huomion herättävä teos käyttäen maalauksen pohjana keramiikkaa. Teos on lähes ikuinen materiaalinsa tähden, ja sillä on yhä funktionsa kaakelina; sen voi installoida minne sen materiaaliset ominaisuudet ovat tarpeen.

Maalaaminen keramiikalle mahdollistaa kuvan muotoutumisen esineeseen ja toisinpäin. Ne ovat kumpikin samassa vaiheessa, kumpikin vielä raakoja materiaaleja, jotka sulautuvat yhteen uunin kuumuudessa. Kuvasta tulee osa esinettä ja osa sen rakennetta. Savelle maalamalla kuvasta tulee osa esineen runkoa ja massaa. Tekniikka on tästä syystä minulle Digitaalisen kuvan toistaminen keramiikalle on helppoa ja mahdollista jälkikäteen, jo valmiiseen esineeseen, ja tällöin kuvan ja esineen suhde on erilainen kuin maalatessa savelle. Digitaalisten printit voidaan tuottaa erikseen suhteessa esineeseen, eroten toisistaan muodon ja tyylin suhteen.

Työssäni esiintyvä kuva ilmentää kompositiollaan sitä mitä mainoksesakin yritetään tuoda esiin: huomiota herättävä kuva ja suurikokoinen lyhyt teksti jonka ehtii lukea sekunnissa tai kahdessa. Tämän aikaa me pysähdymme katsomaan mainosta jonka ohi kuljemme. Kuvan hahmo parodioi alusvaatemainosten sisältöä, jossa naisen ruumis on kaikkien kritisoitavana, ja joka tässä kuvassa julistaa oikeutensa omaan reviiiriinsä eli makuuhuoneeseensa. Kuvan ensisijainen tarkoitus ei ole olla julistava, vaan herättää huomiota ja saada katsoja noteeraamaan materiaali.

Vaikka viesti on työssäni henkilökohtainen ja kuva viittaa sen feministisyyteen, niin sitä abstrahoi vieraskielinen teksti. Tämä mahdollistaa kuvan näkemisen enemmän objektina ja ennemmin kauniina teoksena, kuin naisten asemaa mediassa argumentoivana julsituksena. Myös materiaali saa tällä tavalla enemmän sijaa katsojan silmissä. Valitsin ja valitsen yhä töissäni kieleksi ranskan, hyvin suurelta osin esteettisistä syistä. Pidän siitä miltä sanat näyttävät ja miltä ne kuulostavat lausuttaessa.

Pohdintaa

Projektin alussa ajatus oli pysyvstä taiteesta kylpyhuoneessa tai keittiössä, ja olisin mielelläni kiinnittänyt kaakelit jonnekin. Tajusin työn valmistuttua että se jollain tavalla muistuttaa minua katutaiteesta. Kuvan kompositio ja kuvan vapaus suhteessa kaakeleihin pohjamateriaalina tuntui minusta jollain tavalla samalta kuin graffitimaalausten suhde betoniseinäan. Mietin mahdollisuutta laatoittaa graffitiseinä kaakeleillani ja luoda projektin alkuperäisen tarkoituksen puitteissa pysyvää taidetta.

Itse on vaikeaa nähdä työtä samanlaisena miltä se näyttää kun sen näkee ensimmäistä kertaa. Olen onneksi saanut palautetta työstäni, ja työ on onnistunut herättämään huomiota mikä oli tarkoituskin. Työn koko on yksi huomiota herättävä tekijä, mutta toivon sen myös pysäyttävän katsojan tutkimaan kuvaa tarkemmin. Ulkopuolisen silmillä tarkasteltuna työn suhde kaakeleiden historiaan ja niiden asemaan kotiympäristössä ei ole selvästi nähtävissä teoksesta itsestään, jonka tunnen olevan kuitenkin tärkeä asia työn taustalla. Toivon kirjoituksen avaavan tätä enemmän.

Työn asettaminen näytteille opinnäytteen esittelyä varten muurattuina suuriin kehyksiin muuttaa ehkä kaakeleitteni tarkoitusta aiemmin suunniteltuun nähden. Tarkoituksenmukaisiin paikkoihin olisi ollut laatoittaa kaakelit oikeaan tilaan ja luoda tilalle uusi henki ja kokemus kaakeliteoksella. Tämä olisi palvellut selvemmin sitä ideaa joka alunperin lähti 1700-luvun kaakeloiduista tiloista, jossa hyödyntäisin kaakelin visuaalista ja taiteellista arvoa arkisessa ympäristössä.

MA
CHAMBRE

MES
RÈGLES

Onnistuuko työ vakuuttamaan katsojan jostain syvällisemmästä ajatuksesta työn takana, en tiedä. Se voi silti olla kaunis tai mielenkiintoinen katsoa. Jos itselleni esteettinen kokemus on lopputulokseltaan katsojaa miellyttävä ja tämän huomion kiinnittävä, työ on silloin joiltain osin onnistunut.

Työn laajuus yllättää, kun tarkastelen valmista työtä näin jälkikäteen. Se on tuottanut hankaluuksia myös kirjoitustyön kanssa, jossa on tarkoitus nitoa yhteen koko produktio, mutta joka laajuudeltaan ei saa olla liian suuri. Studiotyöskentelyn osuus oli työmäärältään liian laaja ja työskentelyni ollessa harkitsevaa ja hidasta, työtunteja kului odotettua enemmän. Projekti tuntuu tällä hetkellä siltä että siinä on kaksi työtä samoissa kansissa. Kirjoitusosa olisi voinut olla pidempi ja joiltain osin paljon syventävämpi. Epäonnistuin pitämään aihealueen riittävän suppeana kandidityön vaatimuksiin. Projektin alkuvaiheessa tein paljon suunnittelua ja harkitsemisia, ja nyt huomaa että työhön olisi pitänyt ryhtyä heti. Työhön uppoutuminen yleensä tuo vastaukset niihin asioihin mitä harkitsemalla yrittää löytää mutta ei onnistu. Tämän olen huomannut tehokkaaksi tavaksi työskentelyssä; että ryhtyy työhön. Suunnitelmat tuntuvat usein muuttuvan joka tapauksessa, joten on turhaa jo aluksi käyttää paljon aikaa suunnitteluun.

Ma Chambre Mes Régles- teos (2013) valmiina.
Kobolttioksidi ja pigmenttiseoksella maalattu kuva, lasitettu säröilevällä liitulasitteella.

Jälkiviisaana on helppo nähdä virheet ja nähdä ne kohdat jotka olisi voinut tehdä toisin. Yksi erittäin konkreettinen asia jonka olisin alusta asti voinut tehdä toisin, olisi ollut käyttää valmiita kaakeleita, ylijäämiä ja kierrätyskaakeleita. Vanhanaikaisten koristekaakeleiden idea olisi tullut paremmin esiin käyttämällä maalauksen pohjana oikeita ja käyttöön tarkoitettuja kaakeleita ja muuttamalla ne uudenhenkiseksi. En tiedä johtuiko itsepäisyydestä vai sokeudesta tilanteelle kun välttämättä halusin valmistaa laatat itse. Toisaalta, juuri tästä projektin osasta opin kaikista eniten uutta, joten se ei suinkaan ollut turhaa. Se ei vain olisi ollut tarpeellinen työn idean ja tarkoituksen kannalta.

Lähdeluettelo

COX, Alan, *Survey of Bedfordshire: Brickmaking: A History and Gazetteer*, Bedfordshire County Council, 1979.

HAMILTON, David, *Architectural Ceramics*, The Thames and Hudson Ltd., Lontoo, 1978.

HERBERT & HUGGINGS, Tony & Kathryn, *The Decorative Tile in Architecture and Interiors*, Phaion Press Ltd., Lontoo, 1995.

HUGHES, G. Bernard, *English and Scottish Earthenware*, Willian Clowes and Sons Ltd., Beccles ja Lontoo, 1961.

RILEY, Noël, *Tile Art: A History of Decorative Ceramic Tiles*, The Apple Press Ltd., Baldock Herts, Englanti, 1987.

SCOTT- TAGGART, John, *County Life Collectors' Guide: Italian Maiolica*, The Hamlyn Publishing Group Ltd., Frome ja Lontoo, 1972.

SHEPPARD, Anne, *Aesthetics: An Introduction to the Philosophy of Art*, Oxford University Press, Oxford, 1987.

Kuvat, joihin ei ole merkitty muita lähdetietoja, ovat kirjoittajan itse ottamia ja omistamia kuvia.

